

## RAAD VAN TOEZICHT VERZEKERINGEN

UITSpraak Nr. 2002/20 Re

in de klacht nr. 117.01

ingediend door:

hierna te noemen 'klager',

tegen:

hierna te noemen 'verzekeraar'.

De Raad van Toezicht Verzekeringen heeft kennis genomen van de schriftelijke klacht, alsmede van het daartegen door verzekeraar gevoerde schriftelijke verweer.

Uit de stukken is, voor zover voor de beoordeling van de klacht van belang, het navolgende gebleken.

### Inleiding

Klager heeft bij een touroperator voor zichzelf en zijn familie (in totaal zes personen) op 31 juli 2000 een reis naar Afrika geboekt voor de periode van 13 augustus 2000 tot en met 5 september 2000. Bij die gelegenheid heeft klager ook een annuleringskostenverzekering bij verzekeraar gesloten. De reissom voor zes personen bedraagt ruim f 41.000,-. Bij faxbrief van 11 augustus 2000 heeft klager de touroperator medegedeeld dat de reis geen doorgang kon vinden, omdat zijn schoondochter zwanger bleek te zijn. Klager heeft de schade op 12 augustus 2000 aan verzekeraar gemeld. Verzekeraar heeft de schadeclaim afgewezen.

Artikel 25 van de verzekeringsvoorwaarden luidt, voorzover van belang: 'De verzekering dekt de door verzekerde verschuldigde annuleringskosten, resp. de niet gerestitueerde reissom (...), uitsluitend indien voor vertrek annulering plaatsvindt van de reis (...) om één van de navolgende redenen: (...)

3. het om medische redenen niet kunnen ondergaan van een voor een reisdoel plotseling vereiste vaccinatie;
4. complicaties bij zwangerschap van verzekerde of partner;
5. een medisch noodzakelijke ingreep die verzekerde, zijn partner of een bij hem inwonend kind onverwacht kan ondergaan; (...)'

### De klacht

Op 11 augustus 2000 heeft klager de reis moeten annuleren omdat zijn schoondochter (hierna verder te noemen 'de verzekerde') zwanger bleek te zijn. De zwangerschap was haar niet eerder bekend. Nu de verzekerde zwanger is geworden, kan zij niet de noodzakelijke en juiste malariaprofylaxe innemen vanwege de risico's voor haar zelf en het ongebooren kind. Haar arts heeft haar

2002/20 Re

afgeraden de reis te ondernemen vanwege de risico's bij het oplopen van malaria. Recente wetenschap heeft uitgewezen dat een zwangere een grotere kans op het krijgen van malaria heeft wegens verminderde weerstand.

Een redelijke uitleg van de verzekeringsvoorwaarden leidt tot een andere uitleg dan die van verzekeraar.

In de eerste plaats brengt een redelijke uitleg van het begrip 'vaccinatie' in artikel 25 lid 3 van de verzekeringsvoorwaarden mee dat daarin ook 'profylaxe' gelezen moet worden. De bedoeling van dit artikel is immers dekking te verschaffen in het geval dat een te nemen medische voorzorgsmaatregel niet genomen kan worden. Zoals bekend bestaat er tegen malaria geen vaccin. De voorzorgsmaatregel is een profylaxe. Als de malariaprofylaxe niet ook onder de werking van dit artikel wordt geschaard, zou de zin en de bedoeling van de onderhavige voorwaarde bijzonder mager zijn.

In de tweede plaats dient het woord 'vereiste' in het hiervoor genoemde artikel ruim te worden geïnterpreteerd en niet beperkt te blijven tot een dwingend voorgeschreven maatregel van het te bezoeken land. Een profylaxe kan om praktische redenen nimmer door het te bezoeken land worden vereist, terwijl een bewijs van vaccinatie wel verplicht kan worden gesteld.

Een derde aspect dat van belang is bij de uitleg van artikel 25 lid 3, is dat de verzekerde voorafgaande aan de reis niet zwanger was. Zij wenste echter wel zwanger te worden. In die situatie heeft de GG&GD haar aangeraden de profylaxe chloroquine/paludrine te gebruiken. Dit middel biedt onvoldoende bescherming tegen malaria. Dit risico was de verzekerde dus ten tijde van het aangaan van de verzekering bekend. Andere risico's waren haar door de GG&GD niet meegedeeld. De GG&GD geldt in Nederland als een van de belangrijkste adviserende instanties op het gebied van vaccinaties en profylaxes. Toen de verzekerde zwanger was geraakt was er een medische reden om niet de vereiste voorzorgsmaatregelen te nemen. Een arts die is verbonden aan het Tropencentrum AMC adviseerde haar de voorgenomen reis niet te maken, omdat malaria tijdens de zwangerschap zowel voor de zwangere als voor de ongeboren vrucht levensbedreigend kan zijn. Daarnaast is er een verhoogde kans op ernstige complicaties. Van deze medische reden om de voorgenomen reis naar Afrika niet te maken, was de verzekerde niet eerder op de hoogte en kon zij ook niet eerder op de hoogte zijn. Ten eerste, omdat de verzekerde bij het aangaan van de verzekering niet zwanger was en ten tweede, omdat de GG&GD haar niet erop had gewezen dat zij bij zwangerschap zou moeten afzien van het gebruik van malariaprofylaxes, terwijl zij deze instantie wel over haar voornemen om zwanger te worden had ingelicht.

Ten slotte is duidelijk dat zich plotseling een nieuwe situatie had voorgedaan waarin de vereiste voorzorgsmaatregelen niet konden worden genomen. Het argument van verzekeraar dat hij niet tot vergoeding is gehouden omdat de verzekerde bewust bezig was zwanger te geraken, is ook in strijd met artikel 25 lid 3.

Een redelijke uitleg van artikel 25 lid 4 brengt mee dat in de hiervoor omschreven situatie kan worden gesproken van een complicatie bij zwangerschap van de verzekerde.

Ook artikel 25 lid 5 biedt steun voor dekking. Onder 'ingreep' dient in dit geval te worden verstaan het afzien van de reis ten einde te grote medische risico's te ontgaan.

Voor het geval het beroep op de verzekeringsvoorwaarden, zoals klager dat heeft gedaan, niet leidt tot dekking, verzoekt klager de gevolgen van de

2002/20 Re

onderhavige verzekeringsovereenkomst te wijzigen op grond van onvoorziene omstandigheden. Redelijkheid en billijkheid brengen mee dat verzekeraar zich door nieuwe medische inzichten niet op instandhouding van de verzekeringsvoorwaarden kan beroepen. Gedacht dient te worden aan nieuwe adviezen aan zwangeren die wensen te reizen naar een endemisch gebied waar malariaresistentie voorkomt. Het begrip 'preventie' dient te worden gebracht onder normale medische zorg.

Verzekeraar miskent dat op 26 augustus 2000 een redelijke termijn is verstreken waarbinnen hij kon nakomen. Vanaf die dag verkeert hij in verzuim en is de wettelijke rente verschuldigd.

#### Het standpunt van verzekeraar

De essentie van artikel 25 lid 3 van de verzekeringsvoorwaarden is gelegen in de begrippen 'medische redenen' en 'plotseling vereiste vaccinatie'. Het kan voorkomen dat voor een bepaald land eerst geen vaccinatie vereist is, maar dat na het boeken van de reis blijkt dat zich buiten de lijn der verwachting omstandigheden in dat land hebben voorgedaan waardoor alsnog een vaccinatie is vereist. Een verzekerde heeft in zo'n geval niet kunnen voorzien dat een dergelijke vaccinatie nodig was. Indien hij de vaccinatie om medische redenen niet kan ondergaan, heeft hij krachtens artikel 25 lid 3 recht op vergoeding. De bedoeling van dit artikel is om voor deze onvoorziene gebeurtenis dekking te verlenen.

'Vaccinatie' heeft in de Nederlandse taal een eenduidige betekenis, te weten inenting met verzwakte of gedode ziektekiemen of bacterieproduct als voorbehoedmiddel tegen allerlei infectieziekten. Malariaprofylaxe kan daar niet onder worden gebracht. Wanneer het de bedoeling van verzekeraar zou zijn geweest dekking te verlenen in het geval dat een medische voorzorgsmaatregel niet kan worden genomen, zou dat met zoveel woorden in de verzekeringsvoorwaarden zijn opgenomen. Zelfs indien malariaprofylaxe onder het begrip 'vaccinatie' zou vallen, hetgeen verzekeraar ten stelligste ontkent, kan niet worden gesproken van een plotseling vereiste vaccinatie. Er wordt immers te allen tijde aangeraden malariaprofylaxe te gebruiken bij een bezoek aan de tropen. Er is geen sprake van medisch advies dat plotseling is gaan gelden. Verzekeraar meent dat op grond van het voorgaande niet aan de vereisten voor een beroep op artikel 25 lid 3 is voldaan. Of er al dan niet een medische reden is waarom de profylaxe niet kan worden geslikt, kan derhalve in het midden blijven.

Voorts is duidelijk dat 'plotseling' geldt ten aanzien van de vaccinatie en niet ten aanzien van de zwangerschap. Zelfs indien 'plotseling' ook betrekking zou hebben op een situatie die verzekerde zelf aangaat - verzekeraar betwist dit - kan niet worden gesproken van een 'plotseling vereiste vaccinatie'. De verzekerde was niet zwanger tijdens het boeken van de reis, maar wist wel dat er een goede kans bestond dat zij zwanger zou zijn op het moment van aanvang van de reis. Zij wilde immers graag zwanger worden. Volgens verzekeraar had mogen worden verwacht dat de verzekerde vooraf had geïnformeerd naar de mogelijkheden van het gebruik van malariaprofylaxe indien zij zwanger zou zijn op het moment van aanvang van de reis.

De tekst van artikel 25 lid 4 laat er geen twijfel over bestaan dat het hier moet gaan om complicaties met betrekking tot de zwangerschap op grond waarvan de reis moet worden geannuleerd. Voorzover verzekeraar dit kan beoordelen waren er op het moment van annuleren geen complicaties.

Artikel 25 lid 5 biedt dekking in de situatie dat een verzekerde een medisch noodzakelijke ingreep kan ondergaan. Onder 'ingreep' in medische zin moet in de 2002/20 Re

eerste plaats een operatie worden begrepen. Daarvan is hier geen sprake. Zelfs als elk medisch handelen als ingreep moet worden beschouwd, zou er geen dekking zijn. De verzekerde hoefde immers de eerste tijd van de zwangerschap geen medische behandeling te ondergaan.

Verzekeraar erkent dat hij vanaf 26 augustus 2000 de wettelijke rente is verschuldigd indien zou blijken dat hij is tekortgeschoten in de nakoming van zijn verbintenis.

Verzekeraar meent dat klager zich met het beroep op onvoorziene omstandigheden tot de reisorganisatie zou moeten wenden, nu de reisovereenkomst niet met verzekeraar is aangegaan. Onduidelijk is op grond waarvan klager meent te aanzien van de onderhavige verzekering een beroep te kunnen doen op onvoorziene omstandigheden. Verzekeraar ontkent dat zich onvoorziene omstandigheden hebben voorgedaan. Na het sluiten van de reisovereenkomst zijn de omstandigheden niet gewijzigd. Verzekeraar bestrijdt dat bij een annuleringskostenverzekering een beroep kan worden gedaan op de wettelijke regeling met betrekking tot onvoorziene omstandigheden. Een verzekering als de onderhavige is juist bedoeld voor het geval een reis geen doorgang kan vinden. Daarbij heeft verzekeraar gekozen voor een gelimiteerd aantal oorzaken. Indien onvoorziene omstandigheden ertoe zouden kunnen leiden dat de dekking wordt opgerekt, wordt het voor een verzekeraar min of meer onmogelijk een annuleringskostenverzekering te verkopen, nu deze slechts dekking biedt voor een beperkt aantal onvoorziene omstandigheden.

#### Het commentaar van klager

Naar aanleiding van het verweer van verzekeraar heeft klager de klacht gehandhaafd en nog het volgende aangevoerd. De begrippen 'vaccinatie' en 'profylaxe' zijn taalkundig bezien in essentie aan elkaar gelijk. Beide beogen voorbehoeding. Voorts interpreteert verzekeraar het begrip 'vereist' te eng. Voor de tropen is slechts één vaccin vereist: het gele koorts vaccin. Er bestaat voorzover bekend geen medische reden om geen vaccinatie tegen gele koorts te ondergaan. Indien een land de eis van vaccinatie tegen gele koorts oplegt hoeft er dus nimmer een reden voor annulering te zijn. Klager is het eens met verzekeraar dat 'plotseling' ook slaat op het voorbehoedmiddel. Het begrip 'plotseling' speelt echter ook een rol bij de verzekerde en de andere omstandigheden, zoals de nieuwe kennis over zwangerschap, het gebruik van een profylaxe en de risico's.

#### Het oordeel van de Raad

1. De klacht houdt in dat verzekeraar de hiervoor onder Inleiding geciteerde bepalingen van artikel 25 van de verzekeringsvoorwaarden niet redelijk uitlegt en op die grond dekking afwijst van de door klager verschuldigde annuleringskosten. Onder vaccinatie, zo stelt klager in de eerste plaats, zou ook een profylaxe begrepen moet worden. Beide zijn als medische voorzorgsmaatregel tegen infectieziekten aan te merken en een redelijke uitleg van lid 3 van artikel 25 brengt derhalve mee dat het om medische reden achterwege laten van een malariaprofylaxe ook onder de dekking van de verzekering valt.
2. Uit de aan de Raad overgelegde stukken blijkt dat door een arts op 11 augustus 2000 is geconstateerd dat de verzekerde zes weken zwanger was. In verband daarmee heeft de arts de verzekerde het gebruik van malariaprofylaxe ontraden. Diezelfde dag heeft klager de voorgenomen familiereis naar een aantal Afrikaanse landen waar malaria voorkomt en waaraan de verzekerde zou deelnemen, geannuleerd.

2002/20 Re

3. Verzekeraar geeft aan artikel 25 lid 3 van de verzekeringsvoorwaarden een uitleg die erop neerkomt dat volgens deze bepaling dekking bestaat indien na het boeken van een reis naar een bepaald land zich in dat land onverwacht omstandigheden voordoen waardoor een vaccinatie is vereist zonder dat de verzekerde dit heeft kunnen voorzien. Daarin ligt besloten het standpunt dat het 'plotseling vereist zijn' van de vaccinatie, zoals bedoeld in genoemde bepaling, derhalve niet betrekking heeft op een toestand waarin de verzekerde niet ten gevolge van de genoemde omstandigheden is komen te verkeren. Deze uitleg van de bepaling is verdedigbaar. Verzekeraar heeft door die bepaling aldus uit te leggen de goede naam van het verzekeringsbedrijf niet geschaad. Aldus kan de vraag of verzekeraar in redelijkheid het standpunt kan innemen dat malariaprofylaxe niet kan worden begrepen onder 'vaccinatie' als in de hier aan de orde zijnde bepaling bedoeld buiten beschouwing blijven.

4. Het verwijt van klager dat verzekeraar een niet verdedigbare uitleg geeft aan het bepaalde in lid 4 en lid 5 van artikel 25 van de verzekeringsvoorwaarden is niet gegrond. Niet gebleken is dat zich bij de zwangerschap van de onderhavige verzekerde complicaties voordoen, noch ook dat sprake is van een medische ingreep die zij onverwacht zou moeten ondergaan waardoor de reis moest worden geannuleerd.

De beslissing

De Raad verklaart de klacht ongegrond.

Aldus is beslist op 15 april 2002 door Mr. F.H.J. Mijnsen, voorzitter, Mr. H.C. Bitter, Mr. B. Sluijters, Drs. D.F. Rijkels, arts, en Dr. B.C. de Vries, arts, leden van de Raad, in tegenwoordigheid van Mr. C.A.M. Splinter, secretaris.

De Voorzitter:

(Mr. F.H.J. Mijnsen)

De Secretaris:

(Mr. C.A.M. Splinter)